

h) vendéglátóipari tevékenység körében ital-kiszolgálásból származó bevétel	5%
i) ételkiszolgálás	0%
j) fuvarozás és rakodás	15%

15/1961. (VII. 18.) P. M. számú rendelet

egyes beadványok illetékmentességéről, a marhalevélilleték pénzzel lerovásának megszüntetéséről és az illetékhiány, valamint a bejelentési kötelezettség elmulasztása miatt kiszabható bírságról.

Az illetékekre vonatkozó szabályok módosításáról és a díjakról szóló 295/1950. (XII. 23.) M. T. számú rendelet 11. §-ában foglalt felhatalmazás alapján — az érdekelt miniszterekkel egyetértésben — a következőket rendelem:

1. §. A 6.470—52/1950. (XII. 31.) P. M. számú rendelet 54. §-a (13) bekezdésének d) és e) pontja helyébe a következő rendelkezés lép:

(Illetékmentes)

„d) a kisiparosok ipargyakorlásáról szóló 1958. évi 9. számú törvényerejű rendelet 9., 10., 11., 16. és 21. §-a alapján az elsőfokú iparhatósághoz teendő bejelentés, illetve az ezt pótló jegyzőkönyv;”

e) a minisztériumi iparigazgatósághoz (minisztériumi főosztályhoz, iparági igazgatósághoz, irodához) benyújtott beadvány;”

2. §. A 21/1957. (VI. 2.) P. M. számú rendelet 14. §-ának (2) bekezdése az alábbi rendelkezésekkel egészül ki:

„A marhalevélre vezetett minden tulajdonátruházási nyilatkozat illetékét illetékbélyeggel kell leróni. Ez a rendelkezés nem érinti azokat az eseteket, amelyekre a pénzügyminiszter elszámolási utalvánnyal történő illetéklerovást engedélyezett, vagy a jövőben ilyen engedélyez.”

3. §. A 6.470—52/1950. (XII. 31.) P. M. számú rendelet 99. §-ának helyébe a következő rendelkezés lép:

„(1) Annak a lerovásra, illetőleg bejelentésre kötelezett félnek a terhére, aki

a) a bélyeggel vagy közvetlen fizetéssel (88. §) lerovandó illetéket egyáltalán nem, vagy nem teljes értékben, vagy nem a megszabott határidőben róttá e, a kiszabott illetéken felül ezzel azonos összegű,

b) az 5. §-ban megállapított bejelentési kötelezettségének késedelmesen tesz eleget, a kiszabott illetéken felül ennek felével egyenlő összegű,

c) az 5. §-ban megállapított bejelentési kötelezettségének nem tesz eleget, a kiszabott illetéken felül 20 forinttól 5.000 forintig terjedhető bírságot kell kiszabni.

(2) Az (1) bekezdés a) és b) pontja szerint kiszabandó bírság mulasztásonként 10 forintnál kevesebb és 5.000 forintnál több nem lehet.

(3) A bélyeggel lerovandó illetéknek szabálytalan lerovása esetében a szabálytalanul lerótt illeték 50%-ával egyenlő bírságot kell kiszabni, amely azonban 100 forintnál több nem lehet.

(4) Az (1) bekezdés b) és c) pontjában említett eseteken kívül minden más esetben a bejelentési (bemutatási), továbbá az adatszolgáltatási és felvilágosítási kötelezettségnek a kitűzött határidőben elmulasztása esetenként 1.000 Ft-ig terjedhető bírsággal sújtható.

(5) Aki olyan illetékköteles iratot fogad el, amely után a szabályszerűen járó illetéket egyáltalán nem rótták le, vagy nem a jogszabályban meghatározott módon vagy összegben rótták le, a jelen §-ban megállapított bírság alól a saját személyére nézve mentesül, ha az iratot — amennyiben erre jogosult — meg-

leletezi, ha pedig leletezésre nincs joga, az elkövetett mulasztást az irat átvételét követő 15 napon belül a kiszabó hivatalnál az irat bemutatása mellett leletezés végett bejelenti, feltéve, hogy az illeték szabályszerű lerovására az irat kiállításakor kötelezve nem volt.

(6) A jelen § alapján kiszabott bírságnak mulasztásonként 10 forintot meghaladó részét a kiszabó hivatal a fél kérelmére méltánylást érdemlő esetekben mérsékelheti, rendkívüli esetekben el is engedheti.

(7) A jelen §-on alapuló büntetethetőség a cselekmény elkövetésétől számított 5 év alatt évül el. Az elévülést hivatalból kell figyelembe venni.”

4. §. (1) Ez a rendelet az 1961. évi augusztus hó 1. napján lép hatályba; egyidejűleg a 21/1957. (VI. 2.) P. M. számú rendelet 17. §-a hatályát veszti.

(2) E rendelet 3. §-ában foglalt szabályokat a rendelet hatálybalépése után történt késedelmes bejelentések, illetőleg felfedezett mulasztások esetében kell alkalmazni.

16/1961. (X. 14.) P. M. számú rendelet

az újítások és találmányok népgazdasági eredményének méréséről és elszámolásáról.

Az újításokról és találmányokról szóló 29/1959. (V. 10.) Korm. számú rendelet 10. §-ában foglalt felhatalmazás alapján az újítások és találmányok népgazdasági eredményének mérésére és elszámolására vonatkozó általános szabályokat — az Országos Találmányi Hivatal elnökével és az érdekelt miniszterekkel egyetértésben — az alábbiak szerint állapítom meg.

1. §. Az újítások népgazdasági eredménye a megvalósító vállalatoknál, illetve szerveknél (a továbbiakban: vállalat) és a népgazdaság egyéb területein jelentkezhet. A népgazdasági eredmény számításánál az újítás valamennyi gazdasági kihatását (eredményét, eredménycsökkentő kihatását) figyelembe kell venni, függetlenül attól, hogy azok a megvalósító vállalatnál, más vállalatnál, vagy a népgazdaság egyéb területein jelentkeznek.

2. §. (1) Az újítások népgazdasági eredményét elő-, közbeeső- és utószámításokkal kell igazolni. A népgazdasági eredmény megállapítására vonatkozó számításokat — az érdekelt bevonásával — az újítást elfogadó szerv köteles elkészíteni. Az ehhez szükséges adatokat megkeresésre az érintett vállalatok kötelesek közölni.

(2) Az előszámításokat az újítási javaslattal kapcsolatos érdemi határozathozatal előtt kell elvégezni és ezek alapján kell a kísérlet, a megvalósítás vagy az elutasítás kérdésében állást foglalni.

(3) Az újítások népgazdasági eredményének közbeeső (időközi) számítását akkor kell elvégezni, ha azt valamely ok (pl. árváltozás, az újítási díjrésztetek kifizetése stb.) indokolta teszi.

(4) Az utószámítást az újítás üzemszerű gyakorlatbavételétől számított első évre és az esetleges díjkülönbözet megállapítása céljából a második évre a tárgyév elteltétől számított 30 napon belül kell elkészíteni.

3. §. (1) Az újítások pénzben kifejezhető népgazdasági eredményét könyvelésileg igazolható adatokon nyugvó számításokkal kell megállapítani. Ha az eredmény az újítás természetéből kifolyóan könyvelésileg nem mutatható ki, az eredmény számítását — részben vagy egészben — dokumentált műszaki számítások alapján is el lehet végezni. A számításnak ebben a módjában azonban már a megvalósításra vonatkozó szerződésben meg kell állapodni.

(2) Az újítás népgazdasági eredményének megállapításánál összehasonlítási alapként az újítás bevezetése előtti tényleges helyzetet vagy a norma szerinti állapotot, illetve a tervet kell figyelembe venni.

* A d) pont helyébe lépett a 19/1961. (XI. 17.) P. M. sz. r. 3. §-a.

(3) Összehasonlítási alapként elsősorban a tényleges adatok szolgálnak. Az előző időszak (bázisidőszak) tényleges adataiként az újítás bevezetését megelőző egy év (négy negyedév) mennyiségi átlagát kell a megvalósítás időpontjában érvényes ár- és bértételek figyelembevételével számításba venni. Az illetékes miniszter azonban a bázisidőszak tekintetében ettől eltérően is rendelkezhet.

(4) A norma szerinti állapot akkor lehet az összehasonlítás alapja, ha az előző időszak ténytámaai erre nem alkalmasak. Összehasonlítási alapként ebben az esetben az újítás elfogadása előtti helyzetet tükröző, műszaki számításokkal megalapozott normák fogadhatók el.

(5) A terv az összehasonlítás alapja akkor lehet, ha az előző bekezdés szerinti ténytámaok, illetőleg normák nem állnak rendelkezésre és a tervben levő részletes adatok műszaki számításokkal vagy egyéb dokumentációkkal alátámasztottak.

(6) Amennyiben összehasonlítási alapként nem a tényleges adatok, hanem a norma szerinti állapot, illetve a terv szolgál, ennek indokait a megvalósításra vonatkozó szerződésben fel kell tüntetni.

(7) Előszámítások esetén a várható népgazdasági eredményt műszaki számításokkal, közbeeső és utószámítások esetén a tényleges népgazdasági eredményt könyvelési adatokkal és könyvelési bizonylatokkal alátámasztva kell megállapítani.

(8) Az újításokra vonatkozó statisztikai és egyéb beszámolóknak a könyvelésileg kimutatott eredményt 1962-től elkülönítve kell feltüntetni.

4. §. (1) Az újítások népgazdasági eredményének megállapítására szolgáló számítások elkészítéséért és helyességéért a vállalat vezetője, a főmérnök és a főkönyvelő egyaránt felelős.

(2) Az újítások népgazdasági eredményének kiszámításához szükséges külön adatszolgáltatás időben történő megszervezése a főkönyvelő bevonásával a vállalat főmérnökének feladata. Azoknál a vállalatoknál, amelyeknél főmérnök nincs, ezt a feladatot a főkönyvelő bevonásával a főmérnöknek megfelelő beosztású dolgozó látja el.

(3) A főkönyvelő köteles az adatszolgáltatás és a bizonylatok rendjének megszervezésében közreműködni, valamint a rendelkezésre álló számviteli adatok és könyvelési bizonylatok alapján a népgazdasági eredmény kiszámításához szükséges adatokat szolgáltatni, továbbá a számításokat a főmérnökkel együtt elvégezni.

(4) A vállalat főmérnöke köteles gondoskodni arról, hogy az újítás kihatása az újítás bevezetésével egyidejűleg az anyagfelhasználási- és munkanormákon átvezetésre kerüljön.

(5) Ha az újítás népgazdasági eredménye pénzben sem könyvelési, sem műszaki adatok alapján nem fejezhető ki [az újítási díj a 29/1959. (V. 10.) Korm. számú rendelet 11. § (2) bekezdése alapján kerül megállapításra], a megvalósító vállalat főmérnöke és főkönyvelője ezt és az eszmei díjazás megállapítása során figyelembe vett körülményeket írásban köteles rögzíteni.

5. §. (1) Egy-egy újítás népgazdasági eredményének megállapítására vonatkozó elő-, közbeeső- és utószámításnak azonos módszer szerint kell történnie.

(2) Az elő-, közbeeső- és utószámítások eredményét írásban kell rögzíteni. A számításokat általában a mellékletként közölt formában kell elvégezni. A népgazdasági eredmény számításai módszerétől függően azonban a megtakarítások és az azok ellentétéként jelentkező többletköltségek rögzítésénél a táblázat egyes sorai a szükség szerint változtathatók.

(3) A számításokon mindenkor fel kell tüntetni, hogy könyvelésileg igazolt vagy műszaki számításokon alapuló eredményszámítást tartalmaznak-e.

(4) Az adatszolgáltatást úgy kell megszervezni, hogy annak alapján az újítás eredménye az attól füg-

getlen tényezők hatásától elkülönítetten megállapítható legyen.

(5) A számításokban szereplő adatokat olyan magyarázatokkal kell kiegészíteni, amelyek elősegítik a gazdasági kihatásoknak és az újítás népgazdasági jelentőségének értékelését.

(6) A vállalatoknál elfogadott újítások népgazdasági eredményeinek kiszámításával kapcsolatos bizonylati rend megszervezése érdekében az alpbizonylatok alakai és tartalmi kellékeinek megállapításáról az illetékes miniszter a szükség szerint intézkedik.

6. §. (1) Költségmegtakarításként az anyag- és bérjellegű, továbbá az ún. egyéb költségek közül elkülönítetten mérhető elemi költségekben elért megtakarításokat lehet figyelembe venni függetlenül attól, hogy azok közvetlen vagy közvetett módon kerülnek elszámolásra.

(2) Anyagok mennyiségi megtakarítását eredményező újítás esetén a népgazdasági eredményt a felhasználás során jelentkező mennyiségi megtakarítás után a következőképpen kell kiszámítani:

a) Ha a megtakarítás saját előállítású félkész és késztermékekben jelentkezik, a megtakarítást az utókalkulált gyártási [pl. az iparban a 205/1959. (P. K. 37.) P. M. számú utasítás szerinti] önköltség alapján kell kiszámítani. Amennyiben az újítással kapcsolatban tényleges üzemi általános költségmegtakarítás nem jelentkezik, az illetékes miniszter elrendelheti a megtakarításnak a közvetlen költségek alapján történő számítását.

b) Ha a megtakarítás vásárolt anyagokban és félkésztermékekben jelentkezik, vagy ha korábban beszerzett anyagot, illetve félkészterméket a vállalat maga állítja elő, a megtakarítást a nettó termelői ár (forgalmi adóval csökkentett ár) alapján kell kiszámítani.

(3) Anyaghelyettesítésből származó megtakarítást az újítás előtti anyagköltség és az újítás utáni új anyagköltség egybevetésével kell megállapítani.

(4) Munkabérek költségmegtakarításának számításánál a törzsbért és a kiegészítő fizetéseket együtt kell figyelembe venni, de a társadalombiztosítási járulékokban és illetményadóban jelentkező megtakarítást számításba venni nem szabad.

(5) Az ún. egyéb költségekben jelentkező megtakarítások számításai alapjául kizárólag a könyvvitelben kimutatható költségtételek (elemi költségek) fogadhatók el.

(6) A népgazdasági eredménynek költségmegtakarítás alapjául történő megállapítása esetén az eredményrontó hatásokat (többletköltségeket) a következők szerint kell számításba venni:

a) az egyszeri ráfordítások közül

— a beruházási jellegű ráfordításokat a beruházásnak a számítási időszakra eső értékcsökkenési leírásai összegével —,

— a gyártóeszközök költségeit az elszámolási szabályok szerinti leírás összegével —,

— az egyéb ráfordításokat a ráfordítás teljes összegével —,

b) a folyamatos többletköltségeket a számítási időszakban jelentkező tényleges összeggel kell figyelembe venni.

(7) Az újítások kísérletezési költségeit eredményrontó tényezőként figyelembe venni nem kell.

7. §. (1) Többlettermelést eredményező újítás esetén az újítási díj alapjául az újítás eredményeként — legalább a korábbival azonos minőségben és önköltségen — elért többletmennyiségnek az újítás előtti teljes önköltségen számított értékét kell számításba venni. A többlettermelés miatt bekövetkező relatív önköltségcsökkentést külön megtakarítási tényezőként figyelembe venni nem szabad.

(2) Új cikk bevezetésére irányuló újítás esetén az újítási díj alapjaként az új termékeknek az árfolyághagyás alapját képező — újítási díj figyelmen kívül ha-

Melléklet a 16/1961. (X. 14.) P. M. számú rendelethez.

1. Az újítás tárgya:
2. Az újító (vagy társújító) neve:
3. Az eredményszámítás megnevezése: könyvelésileg igazolt — műszaki számítás.
4. Az eredményszámítás mely időszakra vonatkozik: év hó naptól év hó napig.
5. Bázisidőszak: év hó naptól év hó napig.
6. Az eredményszámítás típusa (6—11. §):
7. Elő-, közbeeső vagy utószámítás:

	A régi eljárás szerinti		Az új eljárás szerinti		Megtakarítás (—) Többletköltség (+)
	mennyiség	érték	mennyiség	érték	
I. A bevezető vállalatnál jelentkező megtakarítás					
1. Anyagfelhasználás					
2. Bér és kiegészítő fizetések					
3. Egyéb költségek					
Összesen:					
II. Más vállalatnál jelentkező megtakarítás (Az I. alatti felsorolás) Megtakarítás összesen (I+II.)					

Ha az újítási díj alapja nem megtakarítás, a termelt mennyiség, illetve többletmennyiség

Az eredmények értékelése:

természetes mértékegységben:

Hivatkozás bizonylatokra

egység teljes önköltség:

Kelet:

(Részletes kalkuláció csatolandó.)

Készítette:

Ellenőrizte:

.....
igazgató

.....
főmérnök

P. H.

.....
főkönyvelő

gyásával számított — teljes önköltséget kell figyelembe venni.

8. §. Selejtcsökkentést eredményező újítás esetén a megtakarítást a számvitelileg kimutatott selejtvesztesség csökkenés után kell számítani.

9. §. (1) Az osztályos áruk arányának javulásából származó népgazdasági eredményt az arányjavulásból származó mennyiség és a magasabb minőségi osztálynak megfelelő forgalmi adó nélküli eladási ár alapján kell kiszámítani és az így adódó összegből le kell vonni a korábbi minőségi osztálynak megfelelő forgalmi adó nélküli eladási áron számított összeget.

(2) Minőség javítását célzó újítások népgazdasági eredményét — amennyiben az újítás minőségjavító hatása a termék nettó eladási árának változásában nem jut kifejezésre — a minőségi mutatók változásának hatását figyelembe véve, a felhasználóknál jelentkező megtakarítások alapján kell megállapítani.

10. §. (1) Beruházási költségmegtakarítást eredményező újítások esetén az illetékes szerv által jóváhagyott okmányokban (beruházási program, tervezési feladat, kivitelezési tervdokumentáció) megtervezett bruttó költségek és a javasolt megoldás szerinti tényleges bruttó költségek egybevetésével kell a népgazdasági eredményt megállapítani.

(2) Jóváhagyott beruházási okmányokban elfogadott termelési, üzemeltetési költségek csökkentését vagy az ezen okmányokban elfogadott mennyiséghez képest többtermelést eredményező újítás esetén a megtakarítást a jóváhagyott okmányokban rögzített adatok alapján a 6., 7. §-okban foglaltak szerint kell kiszámítani.

(3) Felújításokat érintő újítások esetében az előző bekezdésekben foglaltakat kell értelemszerűen alkalmazni.

11. §. Ha az újítás állóeszköz, illetve szerszám élettartamának növekedését eredményezi, az újítás népgazdasági eredményét műszaki adatokon alapuló számításokkal kell megállapítani.

12. §. A találmányok népgazdasági eredményének mérése és elszámolása az újításokéval azonos módon történik azzal a különbséggel, hogy a találmányok eredményét — az újításokétól elkülönítve — az üzemszerű bevezetésétől számított öt éven át kell nyilvánartani és az utószámításokat évenként kell elvégezni.

13. §. (1) Ez a rendelet kihirdetése napján lép hatályba; ezzel egyidejűleg a 14/1955. (VIII. 20.) P. M. számú rendelet hatályát veszti.

(2) E rendeletet a folyamatban levő újítási és találmányi ügyekben is alkalmazni kell azzal, hogy a rendelet hatályba lépésének napja előtt már elkészült eredményszámításokat, amennyiben azok alapján díj-fizetés (díjrészletfizetés) már történt, e rendelet alapján újból elkészíteni nem kell.

17/1961. (XI. 17.) P. M. számú rendelet

az ideiglenes házadómentességgel kapcsolatos hatáskör módosításáról.

A rendes és rendkívüli házadómentességről, valamint a helyreállítási és átalakítási házadókedvezményről szóló 10.750/1946. (IX. 15.) M. E. számú rendelet 14. §-ának (5) bekezdésében foglalt felhatalmazás alapján az alábbiakat rendelem:

1. §. A rendes és rendkívüli ideiglenes házadómentességről, valamint a helyreállítási és átalakítási házadókedvezményről szóló 10.750/1946. (IX. 15.) M. E. számú rendelet végrehajtása tárgyában kiadott 198.000/1946. (XII. 1.) P. M. számú rendelet 13. §-ának (21) bekezdése az alábbiak szerint módosul:

„(21) Ha adómentességre irányuló kérelmet az (1) bekezdésben meghatározott határidőn túl terjesztenek

elő, az ilyen kérelmet a tényállás tisztázása után elsőfokon az épület fekvése szerint illetékes járási, városi, városi kerületi tanács vb. pénzügyi szakigazgatási szerve bírálja el.”

2. §. Ez a rendelet kihirdetése napján lép hatályba.

18/1961. (XI. 17.) P. M. számú rendelet

az adók kivetéséről és beszedéséről szóló 32/1957. (IX. 30.) P. M. számú rendelet módosításáról.

„Az 57/1957. (IX. 6.) Korm. számú rendelet 31. §-ában kapott felhatalmazás alapján a következőket rendelem:

1. §. A 32/1957. (IX. 30.) P. M. számú rendelet (a továbbiakban: Vr.) 64. §-ának harmadik mondata helyébe az alábbi rendelkezés lép:

„Ha a termelőszövetkezet két felhívásra sem egyenlíti ki köztartozását, a pénzügyi szervnek az adópótlékmentes fizetési határidőt követő 15 nap eltelté után a termelőszövetkezetnek a Magyar Nemzeti Banknál vezetett elszámolási számlájáról azonnali beszedési megbízással (inkasszóval) az esedékes köztartozás kiegyenlítéséről kell gondoskodnia.”

2. §. A Vr. 73. §-ának (2) bekezdése helyébe az alábbi rendelkezés lép:

„(2) Az adót kivető pénzügyi szerv mérlegelheti, hogy az adó beszedése mely esetben tekinthető veszélyeztetettnek.”

3. §. A Vr. 79. §-ának (1) bekezdése helyébe az alábbi rendelkezés lép:

„(1) Az ingatlanvégrehajtást a járási, járási jogú városi, fővárosi (városi) kerületi tanács végrehajtó bizottságának pénzügyi osztálya rendeli el. A pénzügyi osztály az ingatlanvégrehajtás elrendelése előtt köteles meggyőződni, hogy a hátralékosoktól a köztartozás ingóságokból nem hajtható-e be. Ennek érdekében a pénzügyi osztály a hátralékos jövedelmi, vagyoni és szociális viszonyait a helyszínen megvizsgálja, és az ingatlanvégrehajtás megindítására vonatkozólag az községi (városi) tanács végrehajtó bizottságától véleményt kér.”

4. §. Ez a rendelet kihirdetése napján lép hatályba.

19/1961. (XI. 17.) P. M. számú rendelet

az illetékbélyeg értékének visszatérítésére vonatkozó jogszabályok módosításáról, valamint a magánkereskedők és kisiparosok egyes beadványainak illetékmentességéről.

Az illetékekre vonatkozó szabályok módosításáról és a díjakról szóló 295/1950. (XII. 23.) M. T. számú rendelet 11. §-ában foglalt felhatalmazás alapján a következőket rendelem.

1. §. (1) Elromlott, elrontott vagy feleslegessé vált illetékbélyeg értékét a fél részére vissza kell téríteni.

(2) A visszatérítést bármelyik illetékkiszabó hivataltól az illetékbélyegek beszolgáltatása mellett lehet kérni. A beszolgáltatott illetékbélyegeket a kiszabó hivatal köteles tüzetesen megvizsgálni abból a szempontból, hogy azok

a) nem hamisak vagy hamisítottak-e;